

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

LEGE privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 84/2023 privind instituirea unui mecanism de consultare și reacție coordonată în contextul implementării sistemului de autorizare la export introdus de Ucraina pentru produsele agricole

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ: inițiativa Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale și a Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului

2.2. Descrierea situației actuale

Deși agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei nu s-a încheiat, situația economică din Uniunea Europeană a dat, în general, dovadă de reziliență în fața șocurilor formidabile cu care s-a confruntat.

Cu toate acestea, conform previziunilor economice din toamnă ale Comisiei Europene, economia Uniunii Europene a pierdut din avânt și a înregistrat o creștere foarte redusă în primele trei trimestre ale anului 2023, creșterea economică fiind mai mică decât s-a proiectat în previziunile din vară și chiar mult mai mică decât în previziunile din primăvară.

Totodată, operaționalizarea în România a culoarelor de solidaritate cu Ucraina a permis, pe de o parte, tranzitarea produselor pe teritoriul României cu destinația comerț intra-UE sau export în state terțe, dar în același timp, a creat premisele pentru descărcarea unor cantități importante de cereale și produse procesate în România, datorită faptului că prețurile au fost convenabile pentru cumpărători.

Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 154/2022 a fost instituită o schemă de ajutor de stat pentru sprijinirea operatorilor din industria de fabricare a produselor de morărit, a uleiurilor și grăsimilor, a produselor lactate și a preparatelor pentru hrana animalelor de fermă, prin compensarea parțială a creșterii costurilor suportate legate de constituirea stocurilor de materie primă și a costurilor legate de transport, depozitare și procesare, ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei.

Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 84/2023 au fost instituite măsuri temporare de instituire a unui mecanism de consultare și reacție coordonată în contextul implementării sistemului de autorizare la export introdus de Ucraina pentru produsele agricole, pentru a atenua repercusiunile negative imediate în sectorul producției primare și al procesării, pentru

a atenua dezechilibrele economice create și pentru a asigura menținerea activităților economice și a locurilor de muncă.

Ținând cont de prețurile mici ale materiei prime provenite din Ucraina, procesatorii români s-au orientat către achiziționarea acestora din Ucraina, în detrimentul fermierilor români care nu au mai reușit să-și valorifice produsele primare și implicit, să-și acopere costurile de producție.

Potrivit datelor statistice, datorită prețurilor mici a unor produse procesate, cum ar fi făina de grâu și zahăr, operatorii economici din România au efectuat importuri masive în detrimentul produselor locale, astfel:

- cantitatea de făină de grâu sau de meslin importată, în perioada ianuarie – august 2023, a fost de 6.806,67 tone, față de aceeași perioadă de referință a anului 2022, în care importurile din Ucraina au fost de 535,13 tone, înregistrându-se o creștere deosebită a cantităților de făină importate din Ucraina, ceea ce afectează activitatea procesatorilor din industria morăritului care nu își pot valorifica produsele cel puțin la prețul de producție, precum și activitatea fermierilor care nu își pot vinde grâul aflat în depozite către industria morăritului, producția anului 2023;

- în sectorul zahărului, cantitatea importată, în perioada ianuarie – august 2023, a fost de 84.633 tone, comparativ cu aceeași perioadă a anului 2022, când s-au importat 12.000 tone, creșterea importurilor fiind semnificativă, cu consecințe imediate și ireversibile privind cultura și procesarea sfeclă de zahăr.

Importurile masive de făină de grâu și zahăr din Ucraina pe piața din România și prețurile mici ale acestora, comparativ cu media prețurilor în Uniunea Europeană, au dus la nemulțumiri în rândul fermierilor care au cultivat grâu și sfeclă de zahăr și care nu își pot valorifica produsele la prețul de producție, sunt necesare măsuri de protejare a producției interne.

Totodată, este necesară menținerea în activitate a fabricilor procesatoare și a locurilor de muncă, prin producerea zahărului și a făinii în unitățile economice din România, prin obținerea de produse de calitate și cu valoare economică adăugată, ceea ce contribuie la creșterea veniturilor fermierilor și a procesatorilor.

La nivel european, asociațiile europene profesionale ale fermierilor și procesatorilor de sfeclă de zahăr, Confederația Internațională a Producătorilor de Sfeclă Europeană și Asociația Europeană a Producătorilor de Zahăr au atras atenția Comisiei Europene asupra distorsiunilor din piață și efectelor negative asupra producției europene, care vor apărea ca urmare a exportului masiv, fără taxe vamale, de zahăr alb cu origine Ucraina.

Față de cele menționate, sunt condiții pentru menținerea sistemului instituit de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 84/2023, și pentru anul 2024, se impune adoptarea în regim de urgență a unui act normativ de prelungire a aplicării acestuia până la data de 30 iunie 2024.

Astfel, este necesară protejarea intereselor economice ale fermierilor și procesatorilor, prin exinderea mecanismului de consultare și reacție coordonată, instituit prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 84/2023, și pentru unele produse agroalimentare, respectiv făină de grâu sau de meslin și zahăr din trestie sau din sfeclă și zaharoză chimic pură, în stare solidă.

2.3. Schimbări preconizate

Pentru gestionarea consecințelor în plan economic și social a situației determinată de posibile importuri de cantități semnificative de făină și zahăr, se modifică și se completează Ordonanța de urgență nr. 84/2023 privind instituirea unui mecanism de consultare și reacție coordonată în contextul implementării sistemului de autorizare la export introdus de Ucraina pentru produsele agricole, astfel:

- introducerea făinii de grâu sau de meslin și a zahăr din trestie sau din sfeclă și zaharoză chimic pură, în stare solidă, codul NC 1701 printre produsele agricole care fac obiectul importului din Ucraina;
- introducerea categoriilor de operatori economici care pot efectua importurile de produse mai sus menționate;
- aplicarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 84/2023 până la data de 30 iunie 2024.

2.4. Alte informații*)

Nu este cazul

Secțiunea a 3-a **Impactul socioeconomic**

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Beneficiile estimate prin intrarea în vigoare și aplicarea măsurilor cuprinse în prezentul proiect de act normativ au în vedere reducerea sau eliminarea consecințelor negative probabile și posibile generate de actuala situație, precum:

a) riscul major ca o parte importantă a fermierilor și procesatorilor afectați să nu își poată achita obligațiile contractuale către furnizori, leasinguri, salarii, credite la termenele scadente, să se supraîndatoreze și să nu mai poată continua activitatea;

b) reducerea suprafețelor cultivate cu grâu și sfeclă de zahăr, precum și închiderea fabricilor procesatoare;

c) fluxul de făină și zahăr din Ucraina, importate pe teritoriul României vor cauza pierderi în rândul procesatorilor, care au deja stocuri care au o valoare mai mare decât prețurile produselor importate și, prin urmare, nu vor putea fi vândute, crescând cheltuielile cu depozitarea;

d) scăderea prețului la sfecla de zahăr oferit de procesatori cultivatorilor, în condițiile invadării pieței cu zahăr din Ucraina, la prețuri cu mult mai mici decât prețul de producție al zahărului;

e) distorsionarea pieței produselor agroalimentare și existența unor practici comerciale neloiale, cu impact asupra populației.

3.2. Impactul social

Menținerea locurilor de muncă din industria procesatoare.

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Nu este cazul.

3.4. Impactul macroeconomic

Nu este cazul.

3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Nu este cazul.

3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Nu este cazul

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Nu este cazul.

3.6. Impactul asupra mediului înconjurător

Nu este cazul.

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Nu este cazul.

3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Nu este cazul.

3.9. Alte informații

Nu este cazul

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
impozit pe profit						
impozit pe venit						
bugete locale	-	-	-	-	-	-
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
(i) contribuții de asigurări						

d) alte tipuri de venituri (Se va menționa natura acestora.)	-	-	-	-	-	-
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
buget de stat, din acesta: cheltuieli de personal bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
bugete locale: cheltuieli de personal bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
bugetul asigurărilor sociale de stat: cheltuieli de personal bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
d) alte tipuri de cheltuieli (Se va menționa natura acestora.)	-	-	-	-	-	-
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: 1. fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; 2. declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.						
4.8. Alte informații Măsurile propuse în proiectul de act normativ nu au impact asupra bugetului se stat sau a bugetului comunitar.						

Secțiunea a 5-a
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

- 5.1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ
Nu este cazul
- 5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice
Nu este cazul.
- 5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun
sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE).
Nu este cazul
- 5.3.1. Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE
Nu este cazul.
- 5.3.2. Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE
Nu este cazul.
- 5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene
Nu este cazul.
- 5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate
Nu este cazul.
- 5.6. Alte informații
Nu este cazul

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

- 6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative
Nu este cazul.
- 6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate
- Procesul de consultare cu organizațiile și instituțiile interesate se asigură prin postarea pe site-ul oficial al Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.
- 6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale
Nu este cazul.
- 6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative
Nu este cazul
- 6.5. Informații privind avizarea de către:
- a) Consiliul Legislativ
 - b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
 - c) Consiliul Economic și Social
 - d) Consiliul Concurenței
 - e) Curtea de Conturi

Proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 1271/2023.

6.6. Alte informații

Nu este cazul

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

Sunt respectate prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.

Acțiunea de informare s-a realizat prin afișarea proiectului pe site-ul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, www.madr.ro, la data de 12.2023.

Proiectul de act normativ se supune adoptării anterior expirării termenului prevăzut de art. 7 alin. (2) din Legea 52/2003, întrucât se reglementează o situație de urgență care impune adoptarea de soluții imediate în vederea evitării unei grave atingeri aduse interesului public.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Nu este cazul.

Secțiunea a 8-a

Măsurile privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ se implementează de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Agenția Națională de Administrare Fiscală, Autoritatea Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, Autoritatea Vamală Română, Autoritatea Națională Fitosanitară, Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului.

8.2. Alte informații

Nu este cazul

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 84/2023 privind instituirea unui mecanism de consultare și reacție coordonată în contextul implementării sistemului de autorizare la export introdus de Ucraina pentru produsele agricole, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

ION-MARCEL CIOLACU

